

ארץ זבת

אין זה כי אם "בית אלקים", וזה שער השמים!

חלב ודבש

וכן נענשו דור המדבר בענין המרגלים שלא האמינו מה שאמר להם הש"ת שהיתה ארץ זבת חלב ודבש, וכן ממה שאמרו (חגיגה י"ג) במופלא ממך אל תדרוש במוכסה ממך אל תחקור וכו', נראה שאין לאדם לחקור בכמו אלו הענינים שהם עמוקים ומוכסים, וכמו שאמרו במשנה (שם י"א) אין דורשין וכו' וכל המסתכל בד' דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם מזה למעלה מזה למטה וגו' וכל שלא חס על כבוד קונו וכו'. (בית אלקים להמב"ט, שער היסודות פרק א')

**ב"ה – מדור "טוב הארץ" ח"א – גליון 29 – כט ניסן תשס"ד לפ"ק
ז"ל בקביעות ע"י: "אודת העולמי הכללי למען ישוב ארץ ישראל" – עיה"ק ירושלים תובב"א**

גליון יומי לחיזוק והתעוררות למצות ישוב ארץ ישראל להחזיר עמדת מצות ישוב א"י ליושנה, להחזיר כל אחב"י לארצינו הקדושה, ועי"ז נזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו בב"א אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ זבת חלב ודבש

הכתב והקבלה על במדבר פרק יג פסוק כז

(כז) וגם זבת חלב. הרמב"ן הוסיף מלות ואמר, וגם חקרנוה כאשר צויתנו ומצאנוהו שהיא טובה; ולדעתי שמוש וי"ו במלת וגם תשמש במקום מלת ואם, כמו (מלאכי ו') ואמרתם במה בזינו, ואמרתם במה גאלנוך ואמרתם הנה מתלאה, ואמרתם עלי', ואמרתם במה הוגענו, שכולם מתורגמים ואם תימרון, וכן כאן וגם פי' ואם גם (וויא וואהל, ווענן אויך) וטעמו אף שהאמת הוא שהארץ זבת חלב ודבש, אפס כי עז העם, יגיעתנו תהיה לריק להגיע אל הארץ הנחמדת, והסתכל שמשתי מלות אלה וגם, אפס וגו', מהם נתעורר כלב שכוונתם לרעה לכן השתדל להשתיקם:

זבת חלב ודבש. כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחלתו אין מתקיים בסופו (רש"י ממדרש רבה וכ"ה במכדרשב"י דף קס"א) ותו איתא התם ר' חייא אמר הכי אמרו, עאלנא לההיא ארעא דהוית משבח לה כל יומא ואמרת דלית דכוותה, וגם זבת חלב ודבש היא וארימת שבחה על כלא, לאו הכי, דהא זה פרי', אתכלא חד מאינון זעירין קטפו, אמרו אי לדא אחסין קב"ה לישראל וסבלו כל אינון עקתינ וליאותין, הא בארעא דמצרים אית אתכלין ואיבין דארעא יתיר על חד תרין, ע"כ. נראה דעתו לבאר מלת שלחתנו מענין תשלח קצירי' עד ים (תהלים פ') ענין

התפשטות והתרחבות (אויסדעהנען, אויסברייטען) נפתלי אילה שלוחה על התפשטות והתרחבות ארצו, וכמו שמשמש על הכמות ככה ישמש על האיכות, דומה לשרש גדול, כמו גדלו לה' אתי, גדלה נפשי בעיניך. וכנוי נו ככנוי ארץ הנגב נתתני, שטעמו נתתי לי, ככה שלחתנו, כלומר הרחבת והגדלת את הארץ לפנינו (דאס דוא פאר אונס אויסגעדעהנט) לרומם ולנשא אותה במעלות יתרות:

וכן מלת גם הוראתו כאן ענין תוספת ורבוי מעלה (ערהאבען) כמבואר בנח יו"ד כ"א ולשם יולד גם הוא, ע"ש. והוא מוסב על הארץ, כלומר הארץ אשר הרבית לרוממו והוספת לנושאו שזבת חלב ודבש הוא, ואינו כן, כי זה פריה הפחותה נגד פרי ארץ מצרים – לפי"ז מלת אפס שאמרו אח"ז אינו על שלילת הקודם, כ"א כטעם זולת, כמו אני ואפסי עוד דתרגומו בר מני (אויסער מיר) ואין עוד אפס אלהים (ישעיה מ"ה) תרגומו ולית עוד אלהא בר מינך. וטעמו כאן, זולת פחיתת הארץ מצד פירותיה, פחותה היא גם מצד יושביה:

העמק דבר על במדבר פרק יג פסוק כז

(כז) אשר שלחתנו. תחלת דברים הללו לנרגן. כי כך היה להם לומר אל הארץ אשר ה' נותן לנו. ולא אשר שלחתנו. ועדיין איננה שלנו:

נודה לך ה' אלקינו על ארץ חמדה טובה ורחבה

שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה